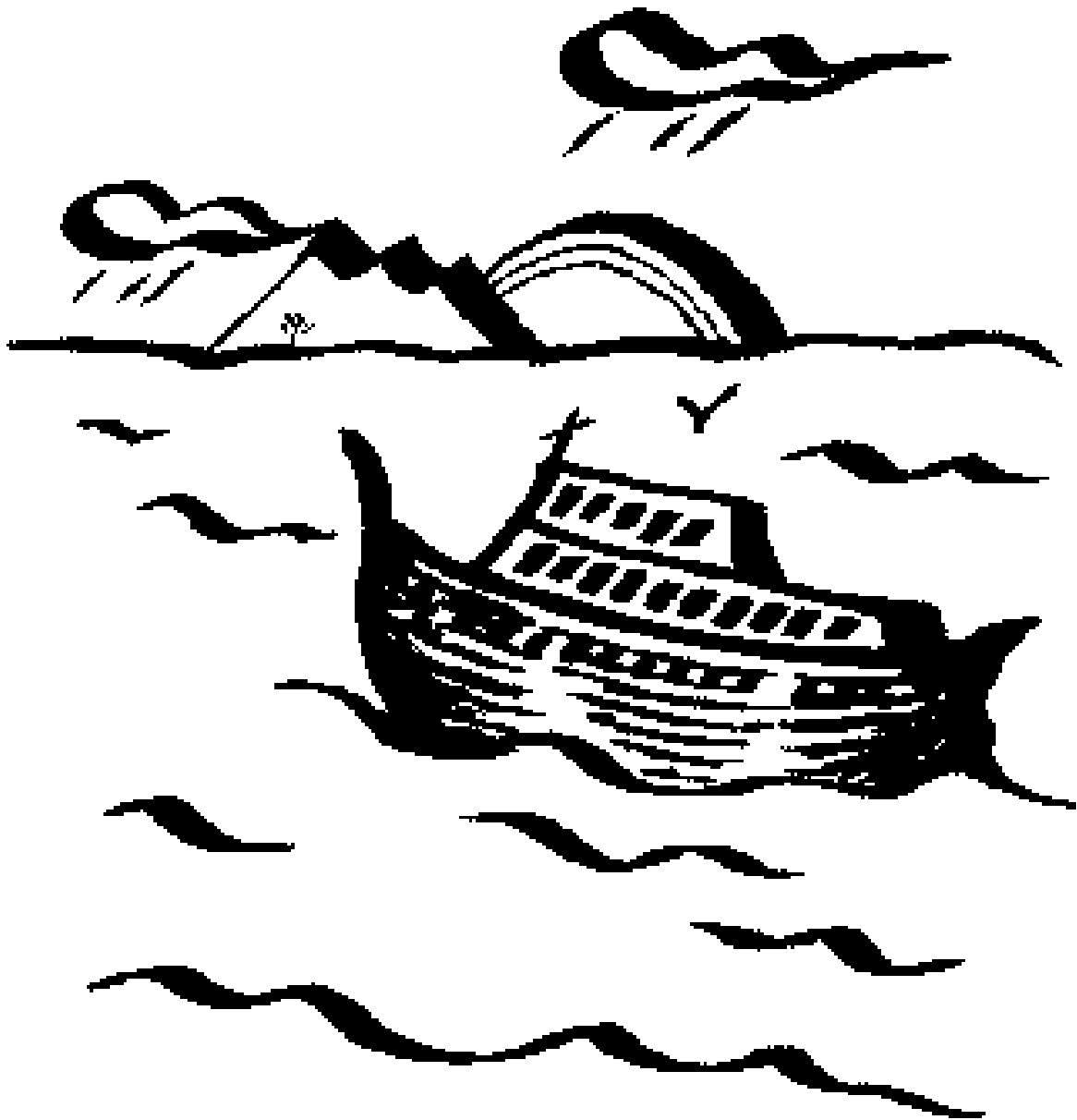

KERKBAND

L'ARCA DE NOÉ

Nederlandse Interkerkelijke gemeente DENIA

39ste jaargang 21 januari 2018

E en overpeinzing en wens

(Cor Pors)

Zondagmorgen, oudejaarsdag in druilerig den Haag. Je overweegt of je wel je bed uit wilt om naar de kerk te gaan. Toch maar gegaan, want er wordt een cantate van Bach uitgevoerd: "Singet dem Herrn ein neues Lied". Bij deze cantate is het koor rijk geïnstrumenteerd met trompetten, hobo's en strijkers. Een waarlijk siervuurwerk van muziek in de Kloosterkerk. Een stampvolle kerk. Het voelt goed om erbij te horen en dit alles mee te maken en ook om de bekende boodschap, het begin van het Johannes evangelie, opnieuw te horen. Wel duizend keer gehoord, maar de predikante weet je aandacht te vragen voor wat het allemaal voor ons te betekenen heeft, alsof het bekende voor het eerst tot je doordringt.

Op de terugreis weet je waarom je 's zondags niet in je bed moet blijven liggen. Om de boodschap niet te vergeten. En dat is nou precies wat ik bij familie en kennissen in Nederland tegenwoordig signaleer. Zij vinden het helemaal niet meer nodig om naar de kerk te gaan. Er is zoveel op de kerk aan te merken. Zonder kerk is beter!

Maar zo denk ik op de terugreis: Zonder die prikkels van het woord en de muziek raakt het kennen en weten hoe langer hoe meer op de achtergrond. En men vergeet ook dat er veel veranderd is in het religieuze denken.

Ik las in een boek van Somerset Maugham dat een zuster in het klooster het zo jammer vond dat een jonge vrouw, die veel voor de weeskinderen in het klooster betekende, niet katholiek was. Maar de moeder-overste had haar terecht gewezen. Ze zei dat het mogelijk was om een goede vrouw te zijn, zelfs al was men protestant en Le Bon Dieu zou dat op de een of andere manier wel in orde maken.

De opmerking van deze moeder-overste zou in onze tijd als zeer humoristisch worden opgevat, maar in de tijd waarin het boek zich

afspeelt, was de opmerking heel serieus, alsof Le Bon Dieu zelf rooms-katholiek is. Zijn zoon, die onder ons gewoond heeft, was een Jood en bezocht op de Sabbat de synagoge. Deze heeft de Joodse religie nooit afgekeurd, wel de manier waarop met name de farizeeën ernaar leefden en heeft als Rabbi verkondigd hoe je werkelijk met God en de naaste moet omgaan. Liefhebben was Zijn centrale thema. Zolang dit thema centraal staat in de rooms-katholieke en protestantse kerken behoeven wij geen serieuze opmerkingen te maken als die van vornoemde moeder-overste. Veeleer moeten we laten horen dat het Le Bon Dieu zeker niet welgevallig is dat er grote groeperingen zijn die Zijn volk tot christenhonden bestempelen en met onverbloemde haat aan uitroeien denken om plaats te maken voor een kalifaat. IS mag dan zagezegd verslagen zijn, maar het gedachtengoed geenszins. Wanneer worden de ayatollahs wakker?

Ik ben afgedwaald. Laat ik terugkomen op het begin van mijn overpeinzing. Ik hoop dat U in dit nieuwe jaar graag onze kerkdiensten zult bezoeken om met elkaar te zingen de lofzangen en gebeden in het nieuwe liedboek en om steeds opnieuw verfrist te worden door het Woord. Als voorzitter van de kerkenraad wens ik u hiermee een gelukkig en gezegend nieuwjaar.

Een nieuw jaar, nieuwe kansen. Misschien hebt u deze slogan de afgelopen tijd ook wel gehoord of gedacht.

Er spreekt iets uit van 'ik ga het in 2018 beter doen dan in 2017.' Misschien hebt u ook meegedaan aan de traditionele nieuwjaarsduik. Een vrolijk, fris en stoer begin van het nieuwe jaar. Het heeft wel iets van een doop, bedacht ik. In het koude natuurwater spoel je het oude jaar af om schoon het nieuwe jaar in te gaan. (Luister ook eens naar de preek van 14 jan. op onze website)

Opnieuw beginnen

De slogan en de nieuwjaarsduik: ze gaan in wezen allebei over 'opnieuw beginnen'. Dit thema staat ook centraal in deze Maand van de Spiritualiteit. Een mooi thema. Het raakt aan een diep verlangen naar een beter en mooier leven. Naar het opnieuw beginnen met een schone lei. Alleen: hoe doe je dat? Hoe begin je echt opnieuw? Verdampst de wens om het in een nieuw jaar beter te doen dan in het oude niet binnen de eerste dagen van januari? Is opnieuw beginnen sowieso wel mogelijk?

Kan ik mijn karakter veranderen? Draag ik mijn verleden niet altijd met me mee? Neem ik mijzelf niet overal mee naar toe? Word ik niet bepaald door mijn DNA-structuur?

Bij de start van de Maand van de Spiritualiteit las ik een verhaal over een tiendaagse stilte-retraite. Afgezonderd van de buitenwereld, mochten de deelnemers niet praten, lezen, muziek luisteren of oogcontact hebben. Alleen een gesprek met de meditatietrainer was toegestaan. Tien dagen waren de deelnemers in absolute stilte overgeleverd aan hun eigen gedachten. Een van de deelnemers erkende dat deze retraite haar hoofd ten slotte inderdaad leeg maakte. In de stilte werd ze hoofdzakelijk geobsedeerd door haar eigen natuurlijke verlangens. Opnieuw beginnen. Hoe doe je dat? In deze Maand van de Spiritualiteit worden we opgeroepen om onszelf te herpakken en te vernieuwen. Om het leven eens compleet anders te benaderen.

Nikodemus

Ik moet denken aan het verhaal over Nikodemus, een vrome joodse man. Hoe keurig en correct zijn leven ook is, hij wil opnieuw beginnen. Op een nacht raakt hij in gesprek met een rabbi, die iets zegt wat hem niet meer loslaat: om opnieuw te beginnen moet je 'opnieuw geboren worden'.

U hebt het goed, die rabbi was Jezus. Opnieuw beginnen is volgens Jezus niet iets dat je zelf voor elkaar kunt krijgen, maar iets dat aan je gebeurt. Net zoals geboren worden, je doet er zelf niets voor, het overkomt je.

Opnieuw beginnen door me te concentreren op mezelf en mijn prestaties is onbegonnen werk. Ik blijf draaien om mijn eigen as. Om opnieuw te beginnen is een ander nodig. God wiens liefde mij grond onder de voeten geeft. Jezus die mij roept Hem te volgen. Die medemens in wie God tot mij komt.

Wat een zegen dat opnieuw beginnen niet mijn prestatie is, maar een uitnodiging om elke dag opnieuw, als nieuw te beginnen. Als een door God geliefd mensenkind.

Ds. René de Reuver, scriba generale synode PKN.

Door goede machten trouw en stil omgeven.

Dit is de titel en de eerste regel van een lied (511 Liedboek) van Dietrich Bonhoeffer, dat we gebruikten in de dienst van Oudejaarsdag. Bonhoeffer, bekend uit het verzet tegen het nationaalsocialisme van Hitler in de dertiger jaren van de vorige eeuw. Naar mijn gevoel en ervaring een aangrijpend lied. Ontstaan op het moment dat hij gefusilleerd zal worden en geschreven aan zijn verloofde en zijn moeder.

Hij spreekt over opgejaagde zielen, over de bittere beker, die een mens soms moet drinken...maar ook over vreugde en zonneshijn.
In goede machten liefderijk geborgen verwachten wij getroost wat komen mag. God is met ons des avonds en des morgens, is zeker met ons elke nieuwe dag.

Het is een afscheidslied en een gebed voor de toekomst. Afscheid hebben moeten nemen is een werkelijkheid voor sommigen onder ons en een dreiging voor anderen.

Na twee maanden hebben we afscheid van elkaar genomen. Dat is helemaal niet dramatisch. Het leven van de gemeente in Denia gaat door en ons leven eveneens. De ontvangen fles wijn is inmiddels op. We kopen een nieuwe Spaanse en denken zo nu en dan aan jullie en aan Johannes 2.

Omgeven door goede machten. God is zeker met ons elke nieuwe dag.

Dank voor alle goede contacten en gesprekken en voor alle ontvangen reacties in de afgelopen maanden. Ook vanaf deze plek – we moesten wel even wennen aan de kou en de grauwheid – veel heil en zegen.

Marga en Ties Prins

Samenvatting kerkenraadsverg. (15 jan. secretaris DR)

Cor Pors opent de vergadering en heet de aanwezige leden van harte welkom. Ds. Blankespoor is door ziekte afwezig. Daarom vergaderen we dit keer bij Henk de Jong. Cor verzorgt de inleiding met een mooie tekst uit het liedboek.

De notulen zijn een juiste weergave van de vorige vergadering.

Naar aanleiding van de notulen: Doordat Bram en Martine door ziekte hun vakantie van 3 maanden hebben moeten annuleren, hoeven geen taken van Bram overgedragen te worden.

De lezing van Jet v.d. Heijden (Adios con Amor = uitvaart-begeleiding) zal op donderdagmiddag 1 maart om 14.30 plaatsvinden in de Ned. club in Denia.

De CV ketel in de pastorie verkeert nog in een dusdanig goede staat dat hij dit jaar nog niet vervangen wordt.

Cor heeft een offerte aangevraagd voor 1000 nieuwe folders voor de kerk. Enkele foto's daarin moeten worden vernieuwd.

De ingekomen en uitgestuurde post.

De TL verlichting in de kerkzaal zal vervangen worden door zuinige LED verlichting.

Alba heeft een kerstgratificatie ontvangen voor haar goede (schoonmaak) inzet in het afgelopen jaar.

Er is bericht ontvangen van Hans Koedijk dat ze weer terugverhuisd zijn naar Gran Canaria.

In een zorgelijke brief van de predikant aan de kerkenraad (KR) geeft hij aan dat hij ziek is en wat hulp nodig heeft. Op zondag 14

januari hebben daarom leden van de KR de kerkdienst verzorgd. Joan Buiskool schrijft dat de 2de operatie van Harry goed is verlopen en ze groeten de gemeente.

Ds. Ties Prins stelt in zijn werkverslag o.a. voor om de predikantenwerkplek in de pastorie wat te vergroten en een bureaustoel aan te schaffen. Hij adviseert ook om meer vrouwen op te nemen in de Kerkenraad en om de bibliotheek van de pastorie op te schonen (*Zie verder zijn dankwoord in deze Kerkband*).

De penningmeester (Piet v.d. Brugge) vraagt om hem te informeren over nodige investeringen in 2018. Tevens meldt hij dat hij onze boekhouder in Nederland (Piet Beishuizen) een presentje heeft gebracht namens onze gemeente.

Pastorale zaken.

Vacatures: We rekenen op nog twee vacatures dit jaar.

Bezinning: De komende maanden zullen we (als proef) de KR-vergaderingen beginnen met een bezinningsonderwerp.

Er wordt een lijstje gemaakt voor de predikant van personen die extra pastorale aandacht behoeven.

Op de inspiratieochtend van 23 januari zal een film vertoond worden over een Bijna Dood Ervaring (BDE).

Evaluatie: De Kerstdienst was mooi en is redelijk (34) bezocht.

Dank aan Atie die de Kerstinrichting heeft georganiseerd.

Er waren deze feestdagen erg veel mensen afgereisd naar Nederland waardoor er op zondag 24 dec. slechts 17 gasten in de kerk aanwezig waren.

De concept VVB brief (jaarlijkse fin. bijdrage) is akkoord bevonden in deze vergadering en zal worden opgenomen in de Kerkband van februari.

Rondvraag.

Het voorstel is om het liturgiebord te gebruiken om papier uit te sparen.

Door iemand is voorgesteld om weer eens aan predikantenruil te doen met Benidorm. Dit moet van de predikanten uitgaan vindt de KR en niet elke predikant past in elke gemeente.

De volgende kerkenraadsvergadering is op maandagmorgen 5 februari 2018.

Onderstaand de nieuwjaarswens van ds. Karin van den Broeke, preses van de generale synode. "Ik kijk uit naar gesprekken waarin de Bijbelse poëzie oplicht en ons bestaan glans en diepgang verleent."

Waar komen we vandaan? Waar gaan we naartoe?

God staat aan het begin

‘God staat aan het begin en Hij komt aan het einde. Zijn woord is van het zijnde oorsprong en doel en zin.’ Rond de jaarwisseling zal dit lied op veel plaatsen klinken. Het laatste couplet van een prachtig lied van de hand van Jan Wit. ‘God heeft het eerste woord.’

De regel ‘God staat aan het begin en Hij komt aan het einde’ vertolkt het diepe weten van veel gelovigen dat het leven door God ontvangen is. Het is van God ontvangen, het is naar God onderweg, ten diepste is er niets anders dat ertoe doet in het leven. In het lied wordt taal gegeven aan een breed gedeeld besef dat wij deel van Gods schepping zijn.

Vreemd genoeg ontstaat er vaak heel wat discussie als mensen in gesprek gaan over wat die poëzie nu exact betekent. En al gauw vallen dan de woorden ‘schepping’ en ‘evolutie’.

Oeroude vragen

Onlangs kreeg ik van mijn kinderen het nieuwste boek van Dan Brown. ‘Oorsprong.’ ‘Mam, dit is misschien niet helemaal jouw stijl, maar het is lekker dik en spannend en het gaat ook over theologie.’ En zo dompelde ik mezelf direct na Kerst even onder in dit knap geconstrueerde en spannende boek. Het is bewonderenswaardig en amusant hoe Dan Brown de oeroude vragen ‘Waar komen we vandaan? Waar gaan we naartoe?’ weet te behandelen in een verhaal dat leest als een puzzel, dat je adrenalinepeil af en toe doet stijgen en dat zich afspeelt in het alledaagse leven met smartphones, Uber taxi’s, bouwwerken van Gaudí, reacties op de huidige paus.

‘Waar komen we vandaan? Waar gaan we naartoe?’ Tijdens het lezen van het boek van Dan Brown moet ik één punt van ergernis wel

regelmatig onderdrukken. Het starre frame van geloof versus wetenschap lijkt torenhoog aanwezig. Verschillende beelden over kerk en geestelijk leiders wisselen elkaar af, maar de neiging van geestelijk leiders om zich te verzetten tegen vooruitgang in de wetenschap is regelmatig onderwerp van gesprek.

Wetenschap en geloof

Het raakt voor mij aan een oude pijn. Zo vaak kom ik tegen dat geloof afgedaan wordt als irrationeel. Voor mijzelf is het glashelder. De vraag naar schepping of evolutie is geen echte vraag. Schepping en evolutie spreken over verschillende domeinen. Als ik uitspreek dat God aan de basis van mijn bestaan staat, dan heeft die uitspraak te maken met wie ik ten diepste ben, waartoe ik mij geroepen voel, op Wie ik kan bouwen. Het boek van Dan Brown blijft uiteindelijk gelukkig niet in de tweespalt hangen. Er is wel degelijk een heilzame verbinding tussen wetenschap en geloof mogelijk. Al blijft het frame dat het overgrote deel van de gelovigen niet met wetenschap overweg kan in dit boek overeind.

Oorsprong en doel en zin

Op de drempel van 2018 zal ook ik het lied van Jan Wit weer graag zingen. 'God staat aan het begin en Hij komt aan het einde. Zijn woord is van het zijnde oorsprong en doel en zin.' Als ik het zing, vertolkt het hoe ik mij geroepen en gedragen weet door God. Als ik klaar ben met zingen, weet ik hoezeer het ook nodig is om het gesprek over de betekenis van die woorden voort te zetten.

De Protestantse Kerk in Nederland is voor mij de plaats waar het theologische en gelovige gesprek met inbreng van een veelheid van perspectieven gevoerd wordt. Ik kijk uit naar een vurige voortzetting van de gesprekken in 2018, waarin de Bijbelse poëzie oplicht en ons bestaan glans en diepgang verleent. Ik wens u een inspirerend 2018 toe.

Ds. Karin van den Broeke

Verantwoording Collecten:

	Kerk	Diaconie	Onderh.	Soc.pr.	Collecte	Bez.	Gem.
2017	8.345,88	4.684,70	2.637,56	2.728,14	18.396,28	2.444	7,52
gemiddeld		260				46	
2016	8.999,52	5.272,00	3.136,01	3.528,92	20.936,45	2.734	7,66
gemiddeld		310				52	

Levensbeschouwelijke sites:

www.pkn.nl

www.reliwerk.nl

www.vrijzinnig.nl

www.protestant.nl

www.kerknieuws.nl

www.refdag.nl

www.statenvertaling.net

www.igniswebmagazine.nl

www.cgk.nl

www.debijbel.nl

www.vrijzicht.nl

www.christelijkweekblad.nl

www.hetgoedeleven.com

www.bruggenbouwers.com

www.nieuwwij.nl

www.ikonrtv.nl

Tegenover mij zat een vrouw die het leven écht geleefd heeft'

Mevrouw Van Bergen (98) ging nooit naar zonovergoten badplaatsen, had geen carrière en redde niemands leven. Toch trekt ze een jaloersmakende slotconclusie.

Een leven lang leer je van alles. Hoe je moet spelen, praten, lopen.

Hoe je relaties aangaat en onderhoudt, maar ook hoe je ze beëindigt. Hoe je kunt omgaan met verdriet, angst, jaloezie. Hoe je reageert op geweld, onrecht en hoe je deelt in geluk, met een ander, bekend of onbekend. Hoe je opstaat, nadat je bent gevallen. Wat je gelooft over jezelf, de wereld, het leven en hoe dat steeds weer verandert. Je leert wie je bent, hoe dat zo gekomen is en waartoe eigenlijk. Hoe dromen uitkomen, feestjes in het water vallen, hoe je afscheid neemt van wie je intens dierbaar waren.

Samen terugblikken op haar leven

Een mens wordt wijzer door schade en schande, door het leven zelf. *‘En net als je een beetje doorhebt hoe het werkt, dan moet je je hoofd neerleggen.’* Mevrouw Van Bergen is 98 en moet er een beetje bij grinniken als ze het zegt. Ze ziet er op een of andere manier wel de humor van in.

Ze was het enige meisje en werd door die grote jongens beschermd als kostbaar geschenk.

Samen blikken we terug op haar leven. Dat doet ze de laatste tijd veel. Ze ziet dan beelden voor zich, héél gedetailleerd, vooral als ze 's middags na het warme eten even in de luie stoel gaat zitten en zich ergens tussen slapen en waken in waant. Soms voelt ze opeens haar mondhoeken opkrullen en merkt ze: verrek, ik lach.

Het zijn dan vooral de herinneringen aan haar ouderlijk gezin, haar zes broers, die haar goed doen. Ze was het enige meisje en werd door die grote jongens beschermd als kostbaar geschenk. Er was altijd reuring in huis en dat mist ze wel eens. *‘Hier kan het zo stil zijn.’*

‘Het was goed dat ik er was.’

We praten over haar tijd op de lagere school, hoe ze ging inwonen bij een ander gezin, over waar ze haar man leerde kennen en dat ze gingen trouwen. De kinderen, de kleinkinderen... Eigenlijk niets bijzonders. Een heel gewoon leven, van een heel gewone vrouw. En dan zegt ze plotseling: *‘Het was goed dat ik er was.’* Die betekenisrijke woorden hangen een tijd tussen ons in.

Ze was door het leven niet gespaard, noch overvraagd in draagkracht.

Tegenover mij zat een vrouw die het leven écht heeft geleefd. Zonder gebungeejumpte te hebben, zonder in zonovergoten badplaatsen geweest te zijn, ze had nooit in een vliegtuig gezeten en had nooit ook maar het begin van een carrière gehad. Ze was door het leven niet gespaard, noch overvraagd in draagkracht. Ze had haar kinderen grootgebracht en ook haar kleinkinderen waren goeie volwassen mensen geworden. Maar het leven van iemand gered of het verschil gemaakt wanneer het erom spande, dat had ze naar eigen zeggen niet.

Wat ligt op mijn lippen?

Mevrouw Van Bergen had vrede met wat was, met wat is en wat komen zou. Het stokje geeft ze graag door, aan mij, aan jou; nu is het onze beurt. Ik ben benieuwd wat er op mijn lippen ligt, als ik mijn hoofd ga neerleggen. Ik hoop, ik hoop écht, dat ik haar nazeggen mag: 'Het was *goed* dat ik er was.'

Over de auteur

Madeleine Kievits is geestelijk verzorger bij [Vivent](#).

Loslaten en vasthouden

(ingebracht door Henk de Jong)

Alles verandert en gaat voorbij. Daardoor kun je als mens soms verlangen naar hoe het vroeger was. Misschien ook wel in de kerk. Maar Jezus leert ons dat we het oude en vertrouwde los kunnen laten als we Hem maar vast blijven houden.

Alles gaat voorbij, zei ze tegen me. Ze was al wat ouder, en ze keek mismoedig. Ja, we beginnen allemaal met opbouwen. Aan kennis: je gaat naar school en leert van alles.

Aan mensen om je heen: je bouwt een kring van vrienden en kennissen op. Aan bezit: je begint klein, maar je huis wordt hoe langer hoe meer gevuld met spullen, waaraan allerlei herinneringen vastzitten. Aan gezondheid: eerst ontwikkel je jezelf in kracht, fysiek, mentaal, intellectueel. Maar als je oud wordt, merk je dat het allemaal voorbijgaat. Je moet afstand doen van wat je hebt opgebouwd. Wat je aan kennis had is verouderd - je kleinkinderen halen je in. De mensen om je heen vallen weg. Je huis moet je verkopen en je houdt hoogstens nog een paar waardevolle dingen over.

En je gezondheid? Die laat steeds meer te wensen over, het is continu inleveren. En de kerk? Die verandert ook voortdurend. Alles gaat voorbij. En zei ze: je gaat zelf óók voorbij. De tijd tikt door. Een mens is uiteindelijk maar een voorbijganger. Heel confronterend, maar zo is het toch wel. Toch?

Wederopbouw

Als vanzelf moest ik denken aan dat zinnetje uit de brief aan de Hebreëen: 'We hebben hier geen blijvende stad, maar we zoeken de toekomstige'. (13:4)

Voor oudere lezers bekende woorden. Hun ouders hadden dit zichzelf eigen gemaakt. Misschien wel om de armoede van de crisisjaren door te komen. De twintiger en dertiger jaren waren niet best, er was armoede en veel ziekte. En het was aan alle kanten merkbaar dat ze in deze wereld geen blijvende stad hadden. Het gaf een soort troost om dit in de Bijbel te lezen.

De generatie daarop nam de tekst mee in de tijd van de wederopbouw na de Tweede Wereldoorlog. Er werd hard gewerkt, niet zeuren, maar aanpakken. In die tijd kon deze tekst als waarschuwing meegegeven worden: Je moet je grenzen weten en er dus ook niet naar streven om je helemaal te settelen in deze wereld. Alsof deze wereld het één en het al is en je in deze wereld alles zou moeten hebben wat je wenst. Nee, we hebben hier geen blijvende stad.

Enthousiast

Allemaal mooi, maar waarom werd dit gezegd tegen de eerste lezers van deze brief? Dat had uiteraard alles te maken met hun situatie. De Hebreëen waren afkomstig uit de joodse wereld van Jeruzalem. Ze waren vertrouwd met de Bijbel, het Oude Testament, met name de psalmen. Ze kenden de eredienst van de tempel en keken hoog op tegen de hogepriester. Van nabij hadden ze de kruisiging van Jezus meegemaakt (6 : 4), maar door de prediking van de apostelen waren ze tot geloof in Jezus gekomen . Het was de ontdekking van hun leven! Jezus die mede door hun toedoen vermoord werd aan het kruis, bleek de lang beloofde messias te zijn. Alles wees erop. Hij was uit de dood opgestaan. Je zou je dood schrikken, maar zijn volgelingen boden in zijn naam vergeving van zonden aan, als je je schuld belijdt en je leven aan Hem verbindt. Geen wraak, maar liefde! Ze hadden zich gewonnen gegeven aan Hem, en wilde nooit meer bij Hem weg. Veel hadden ze er voor overgehad: hun baan, hun maatschappelijke positie (velen waren zelf priester geweest (Zie Handelingen 6 :7) en vaak veel van hun bezittingen.

Maar wat waren ze enthousiast geweest.

Heimwee

Intussen was de tijd verder gegaan. Ze kwamen steeds meer in de knel te zitten. Aanvankelijk was men verbaasd over die mensen die hun leven verbonden met Jezus, en hoe dat hun leven veranderde. Maar van lieverlee ontstond er niet alleen irritatie, maar ook vervolging. Veel christenen waren in de gevangenis terecht gekomen en Stefanus was niet de enige die zijn geloof in Jezus met de dood had moeten bekopen.

Ook was er kritiek van familie, collega's, de officiële Joodse autoriteiten, enzovoort.

En het haakte ergens diep van binnen aan bij hun heimwee naar het oude en vertrouwde: de schitterende tempel met de offerdienst en alles wat daarbij hoort, de hogepriester met zijn prachtige kled en al het indrukwekkende ceremonieel. De verleiding was buitengewoon groot om daarnaar terug te keren. Daar zag je tenminste iets van Gods heil, daar was het zichtbaar en tastbaar.

Want wat heb je aan geloof als je er toch niets van ziet en merkt? Maar dan zegt de schrijver: Verlies de moed niet. Denk eens terug aan de rituelen op Grote Verzoendag. Van het zondoffer dat op die dag gebracht werd, mocht niet gegeten worden. Zowel het vlees als de huid en de mest van de stier en de bok van het zondoffer moesten buiten de legerplaats verbrand worden.

Dat was niet zonder reden, want dat offerdier droeg de schande en schaamte van de zonde van het volk en moest daarom buiten de legerplaats vernietigd worden. De Heer wilde de zonde van het volk op alle mogelijke manieren zichtbaar wegdoen. Weg er mee, de stad uit, er mocht niets van overblijven. Eigenlijk hadden wij mensen, de dood verdiend, maar in plaats daarvan droeg dat beest onze schuld en onze straf.

Zondebok

en dan legt de schrijver de link: Jezus Christus heeft zichzelf als de zondebok bij uitstek buiten Jeruzalem opgeofferd voor onze zonden. Hij heeft geleden buiten de stad. Hij was het zondoffer. Hij heeft eens en voorgoed zijn leven gegeven. Die hele offerdienst is nu voorbij. We hoeven ons daarom niet meer te richten op het altaar in Jeruzalem, maar op Jezus. Daarom moeten we net als Jezus de stad verlaten en om Hem heen gaan staan. En goed beseffen dat Hij het vuile werk voor ons heeft opgeknapt.

Inderdaad, eigenlijk hadden wij de dood verdiend, maar in plaats daarvan droeg Hij onze schuld. Hij stierf aan het kruis om ons er weer bovenop te krijgen. Hij de dood in, om ons het leven weer te geven. In zijn dood op Golgotha moet je je vastheid zoeken, want wat Hij gedaan heeft is blijvend. Hij roept ons voortdurend toe: alles, alles is volbracht! Wij hadden het goede en mooie leven moeten leiden, en wij konden en kunnen het niet. En nu zegt Hij:

Ik heb het voor je gedaan. Je bent niet pas goed en geliefd door terug te vallen in de oude rituelen of door goede dingen te doen. Je bent ook niet pas goed en geliefd als mensen je waarderen, maar je bent geliefd omdat Ik je liefheb. En blijf nou bij Mij, luister met je hart naar wat Ik je zeg. Ook als je misschien een heleboel los moet laten, je bevindt je in goed gezelschap. In het gezelschap van de Heer die zijn leven gaf en die leef tot in eeuwigheid. Het oude

vertrouwde moet je loslaten, maar Hij staat zo vast als een huis. Jezus Christus blijft dezelfde, gisteren, vandaag en tot in eeuwigheid!

Dankoffers

Wie alles loslaat maar Hem vasthoudt, is uiteindelijk geen voorbijganger, maar een blijvertje. En via Hem komt de blijvende stad, waar ook al je tranen om het loslaten gewist zullen worden. Intussen kun je vandaag offers brengen: dankoffers om God te prijzen. En offers van liefdadigheid en onderlinge solidariteit. Daar heeft God plezier in. Er valt dus toch wat te offeren, mensen, zegt de schrijver met een knipoog.

Een beetje priester, dat blijf je altijd!

Roel Venderbos, predikant en geestelijk verzorger in een verpleeghuis

Egied noemde Brussel 'Het brandende braambos van Gods tegenwoordigheid'. (redactie BB)

Egied van Broeckhoven: mysticus van de vriendschap

Vijftig jaar geleden stierf priester-arbeider Egied van Broeckhoven SJ bij een bedrijfsongeval. Zijn dagboeken spreken van een mystieke verbondenheid met God en mensen 'Als ik tegen U niet mijn vriend kan zeggen, heb ik niets, niets, niets.'

Op 28 december 1967 sterft priester-arbeider Egied Van Broeckhoven in de fabriek waarin hij werkt. Enkele platen van zes meter bij anderhalve meter vallen en breken zijn nekwervel. Hij is op slag dood, de armen wijd open. Egied is dan net 34 jaar geworden.

Hij laat een dagboek na van 1640 bladzijden. Met hulp van Hugo Carmeliet SJ, een vriend van Egied, herdenken wij vijftig jaar na zijn dood het leven en het mystieke werk van deze jezuïet.

Een vriendschap

Dagboek van de *vriendschap*, want daarover schrijft hij: 'Mijn roeping is: aan de mensen de mystieke diepte van de vriendschap te leren' (7 maart 1966). Een vriendschap die wortel schiet in God en waarin Egied God ontmoet. 'God, als ik tegen u niet mijn vriend kan zeggen, heb ik niets, niets, niets' (12 juli 1958).

Het dagboek vertelt ons het verhaal van het dagelijkse leven van Egied. Drie dingen vormen daarin een eenheid: de godservaring, de ervaring van de vriendschap en het apostolaat in de wereld. Over de Godservaring schrijft Egied op 7 april 1966: 'Ik ervoer God. Dat is een realiteit die ik niet kan wegcijferen, wegdenken, verpsychologiseren, als ik serieus wil zijn'.

Jezuïet of toch kartuizer?

In 1950 trad Egied van Broeckhoven in in de jezuïetenorde, hij was zestien jaar. Toch bleef hij met de vraag rondlopen of hij niet kartuizer moest worden. 'God trok me naar zich in mijn gebed op een onvergetelijke wijze. Het deed me natuurlijk denken aan het kartuizersleven; ik ervoer dat ik daar zo gelukkig zou zijn door daarin alles te vinden' (17 maart 1962). Maar later dat jaar: 'Ik geloof dat Iñigo nu meer dan ooit achter mij aanzit en me wil hebben.' Woorden van zijn geestelijke begeleider, Georges Neefs, hadden hem rust gegeven: 'Ignatius was een kartuizer in de wereld, de jezuïet is een kartuizer in de ziel.'

'Met de wereld op de afgrond gaan staan en hem helpen springen in de afgrond van God.'

Op 2 november 1964 geeft hij daar eigen woorden aan: 'Met de

wereld op de afgrond gaan staan en hem helpen springen in de afgrond van God, dat is mijn roeping’.

De noden van gewone mensen leren kennen

In 1962 begint Egied te denken aan het leven als priester-arbeider. ‘Om de noden en de gewone mens beter te leren kennen’. Op 10 oktober 1964 verduidelijkt hij dat kennen met de woorden: ‘Het doel is niet iets objectiefs te kennen, wel in te treden in het leven van die mensen; contemplatief ontvankelijk ze daar ontmoeten, met perspectief dat ze zo God in mij kunnen vinden’.

‘We moeten de mensen zo totaal beminnen dat we hun leven, wonen, werken en strijden delen.’

In 1964 vestigt hij zich met twee medebroeders in een arme volksbuurt in Anderlecht (Brussel). Op 3 december 1965 schrijft Egied: ‘We moeten de mensen zo totaal beminnen dat we hun leven, wonen, werken en strijden delen.’ Want: ‘De Kerk moet in ons worden: de tastbaarheid van Gods Liefde voor deze concrete wereld van nu’ (14 mei 1967).

De enige plaats waar God ons kan raken

Egied geniet van het leven tussen de ‘gewone’ mensen en het werk in de fabriek. ‘Het leven is schoon (mooi) hier [...] Brussel, de concrete mensen, in die smerige gieterij, onze vrienden ook, dat alles is de realiteit en die realiteit is heilig, want het is de enige plaats waar God ons kan raken en dus raakt’, schrijft hij op 10 augustus 1967.

‘Als ik hier nog lang blijf, kan het vroeg of laat mijn leven kosten.’

Maar het fabriekswerk is ook zwaar. ‘De mens wordt puur als een machine gezien in dienst van de productie. Maandag: 60 à 70 stuks, dinsdag 80, woensdag 85, donderdag 105...’ (20 januari 1966). En gevaarlijk: ‘Twee zware bijna dodelijke ongevallen. Minstens om de veertien dagen een accident!’ (11 december 1967). In het dagboek verschijnt iets als een vaag voorgevoel: ‘Als ik hier nog lang blijf, kan het vroeg of laat mijn leven kosten’.

De nacht van Egied

Ziet de mysticus te midden daarvan sporen van God? 'Ik voelde me totaal alleen, verlaten in een vreemde wereld: mijn engagement in die Godverlaten wereld: contemplatief zijn, God tegenwoordig brengen. Diepe pijnlijke ervaring van nacht' (8 oktober 1967).

'God, trek me naar het volle Leven.'

Maar het is geen nacht zonder spoortje licht. Niet de 'zekerheid van' maar het 'verlangen naar' wordt in deze laatste maanden het leidmotief van het dagboek. 'Bijna grote ontroering bij herontdekken, aanvoelen van diep verlangen naar God (alles achterlaten), naar oneindige openheid voor armen en allen die ik ontmoet [...]

God, trek me naar het volle Leven' (19 december 1967). Op de avond voor zijn dood schrijft hij nog: 'Herontdekken van verlangen om de mensen in de diepte te bereiken'.

Met dank aan Hugo Carmeliet SJ.

Over de auteur

Rick Timmermans is filmjournalist en eindredacteur van Ignis Webmagazine.

Vragen staat vrij

(ingebracht door Bram Gerth)

Dat krijg je vaak te horen wanneer je iemand een vraag wilt stellen maar je er niet zeker van bent of je deze vraag wel mag stellen. Gaan deze vragen over de Bijbel of over het geloof in het algemeen dan krijg je vaak heel andere antwoorden. "Je moet niet alles willen weten" of "dat zal later allemaal wel duidelijk worden" of "vragen is het begin van twijfel en twijfel is het begin van het einde". En zo

kennen we er nog wel een paar. Vraagtekens zetten bij Bijbelteksten of bij geloofszaken wordt niet erg gewaardeerd krijg ik vaak het idee. Maar ik ben een vrager van nature en dat je door vragen niet alles aan de weet komt, daar ben ik zelf intussen ook wel achter, maar toch kan ik het niet laten. Tijdens en etentje in een Nepalees restaurant in Javea (warm aanbevolen) met een stel waarbij je je ziel kunt blootleggen zonder bang te hoeven zijn om met standaard antwoorden of Bijbelteksten terug in je hok te worden gestuurd, kwam het onderwerp “vragen” voorbij. Het vrouwelijk deel van onze tafelenoten herinnerde zich, ooit een prachtige formulering over dit onderwerp te hebben gelezen. Helemaal reproduceren kon ze de uitspraak niet maar aangezien we allemaal van ongeveer hetzelfde bouwjaar zijn wekte dat geen verwondering. Maar de volgende morgen stond de uitspraak wel op mijn scherm. De uitspraak stamt van Arita Baaijens, schrijfster, bioloog, wereldreiziger. Iemand die alle facetten van het leven heeft gezien en geen avontuur uit de weg ging. Zij schreef, en ik vond dat heel herkenbaar: “ **De kunst is te leven op de rand van het mysterie, waar vragen niet op antwoorden wachten, maar richting geven aan een zoektocht die nooit ten einde komt.** Toeval of niet, een week later las ik een bespreking van een boek met de titel: “De wijsheid van het niet weten”, geschreven door, jawel alweer een vrouw een Jodin deze keer. Zij schrijft.: “Juist het besef dat we dingen niet weten, kan een bron zijn van ruimte, inspiratie en creativiteit. In haar boek laat zij zien dat juist het niet weten, de afgelopen eeuwen een belangrijke rol heeft gespeeld in het leven van mensen en hun spirituele ontwikkeling. Het onbekende loopt als een mystieke rode draad door allerlei godsdiensten, filosofische beschouwingen en geestelijke stromingen heen. Alle takken van de wetenschap en kunst richten zich op het ontdekken en het begrijpen van het onbekende. Estelle Frankel, de schrijfster van het boek baseert zich onder meer op de Joodse mystiek, boeddhisme, christendom en het hindoeïsme. Daarmee laat ze de lezer ervaren hoe juist ruimte en leegte, het wit tussen de woorden en gedachten, de stilte en het niet-gezegde, eyeopeners kunnen zijn voor onze ziel.

Vragen staat dus altijd vrij.

Meditatie bij de tekst “*Zo was het*” (Dag Hammerskjöld)

(Ingebracht door Twan en Lies Lakeman)

Vooraf

Dag Hammerskjöld was een bekend Zweeds diplomaat en secretaris-generaal van de Verenigde Naties in de 50-tiger jaren. Hij viel op door zijn onorthodoxe houding tegen de spelletjes van de Koude Oorlog door de grootmachten Amerika en Rusland. Gaf hier vaak kritiek op en durfde te handelen tegen hun wil in door o.a. vredesmissies naar Afrika. Hij hield een dagboek bij waarvan, niemand de inhoud voor mogelijk had gehouden. Het werd gevonden na zijn dood in 1951. Het bevatte prachtige mystieke en zeer persoonlijke teksten en gedichten. Vooral geïnspireerd door de profeten en mystici zoals Eckart. Merkstenen is de titel van zijn verzameld werk, genoemd naar de merkstenen die hij zelf oprichtte om letterlijk de weg terug te vinden tijdens zijn wandelingen door Lapland. Het landschap ook waarin hij uitrustte en zijn inspiratie terugvond voor zijn geëngageerde en persoonlijk moeilijke levensweg. Na een vredesmissie in het voormalige Congo werd het vliegtuig waarin hij zat neergeschoten, men vermoedt door rebellen en/of de CIA. Hieronder treft u het gedicht aan waarmee Merkstenen begint. Daarna een meditatie op dit gedicht, gehouden tijdens een bijeenkomst van de Hoogstraatgemeenschap en De Kring in Eindhoven.

Zo was het

Verder word ik gedreven
een onbekend land binnen
De grond wordt harder,
de lucht meer prikkelend koud.
Aangeraakt door de wind
vanuit mijn onbekend doel
trillen de snaren
in verwachting

Aldoor vragend
zal ik aangekomen zijn,
waar het leven weg klinkt-
een heldere eenvoudige toon
in de stilte.

Wat je moet durven-jezelf te zijn.
Wat je zou kunnen verwerven-
dat de grootheid van het leven zich in je zou weerspiegelen
naar de maat van je zuiverheid.

De stilte is de ruimte rond iedere handeling
en ieder samenleven als mensen.
De vriendschap eist geen woorden-
het is een eenzaamheid,
bevrijd van de angst der eenzaamheid

Meditatie

“Ik word gedreven, een onbekend land binnen, de grond wordt harder, de lucht meer prikkelend koud.”

Met je rug tegen de muur staan, het leven als zinloos ervaren, alles dat om je heen donker lijkt. Die ander of die Ander die perspectief zou kunnen bieden is er niet of niet meer, zo ervaar je dat. De grond wordt hard, veert niet mee op jouw bewegingen, het leven komt prikkelend koud over.

In een crisissituatie, het verlies van je naaste, een relatie die uit gaat, ieder kan dit persoonlijk invullen.

Je beseft dat niets meer bij het oude kan blijven, dat er iets fundamenteel nieuws moet gebeuren, dat niets meer hetzelfde zal zijn zoals het vroeger was. Je zou kunnen zeggen, ik word een onbekend land binnen gedreven maar weet nog helemaal niet hoe er dat uit zal zien. Het kan goed aflopen maar ook verkeerd. Je moet het soms uithouden met het weinige dat er is.

En juist in deze eenzaamheid, zo schrijft Dag Hammarskjöld, in deze stilte, klinkt er een eenvoudige toon. Je zou ook kunnen zeggen, waar mensen de confrontatie met de eenzaamheid, absolute kwetsbaarheid, aangaan, worden ze gevoeliger, gevoelig

voor de eenvoud voor wat er echt toe doet.

Er kan dan eigenlijk maar een ding: Het leven en jezelf opnieuw ontvangen.

Dag Hammerskjöld leest de mystici, trekt zich vaak terug in de natuur, wandelt dagenlang alleen in Lapland. Hij wordt letterlijk aangeraakt door de wind en van binnen geraakt. Je zou kunnen zeggen, zijn ervaring van de natuur biedt perspectief. Er trillen snaren. Hierin is nog niet alles duidelijk maar het zet hem op een weg.

Zelf verwoordt hij het als volgt:

“Ik heb ja gezegd tegen iets of iemand, iets dat mijn leven radicaal heeft veranderd.”

Iets en iemand waarop zijn engagement stoelt, dat hem inspiratie geeft, zingeving. Hij komt tot het besef dat deze zingeving, dit geloof oproept tot handelen. Geloof kan niet zonder een praktische levenshouding die hierop stoelt. In beweging komen, zoals hij in zijn leven als vredesstichter deed.

De belofte is dat als je de schijnbaar ongelukkige weg gaat van jezelf verliezen, dat je jezelf juist vindt. Hoe eerlijker dat je hierin bent, hoe meer je naar jezelf durft te kijken, je eenzaamheid accepteert, hoe zuiverder je als mens wordt. Schroom dus niet om eenzaam te durven zijn, lijkt zijn boodschap.

Het gaat niet om puur eigenbelang, integendeel. Er bestaat zoiets als de grootheid van het leven, iets dat jou overstijgt. Dit overstijgt volgens Dag Hammerskjöld ieders persoonlijke situatie.

Om dit te leven kan een mens kiezen voor de stilte, hoe druk en geëngageerd hij ook leeft. In de stilte vind je de grond voor jouw engagement om de samenleving een meer menselijk gezicht te geven.

Het is een eenzaamheid bevrijd van de angst voor eenzaamheid. Dit inoefenen, je eigen angsten aankijken, je laten leiden door mensen die dit proces eerder gingen, vriend worden met je eenzaamheid, maakt je transparant.

Er zijn dan niet zoveel woorden nodig zoals vriendschap geen woorden eist. Deze stilte communiceert, juist in je maatschappelijk en persoonlijk handelen. Kan ook anderen over een grens naar vrede trekken, die ze eerst niet durfden te gaan.

Ark van Noach 2.0

(ingebracht door Piet vd Brugge)

Begin 2018 zag God neer op de aarde en trof deze in chaos aan. Dit is niet goed, dacht God, en besloot een deel van de schepping te vernietigen. Dus kreeg ene Noach opdracht een ark te bouwen, daarin twee exemplaren van elk levend wezen op te nemen en ook enkele goede mensen. “Dit is mijn plan”, zei God, “ik laat het over 6 maanden 40 dagen en nachten regenen. De Bilt zal dat niet kunnen verklaren en wellicht zeggen dat het de opwarming van de aarde is, maar hoe dan ook, zo zal het geschieden.”

Maar toen het na 6 maanden begon te regenen en God rondkeek, zag Hij nergens een ark!

“Wat is er aan de hand, Noach?” Noach antwoordde: “De regels zijn erg veranderd sinds de eerste ark. Ik moest een bouwvergunning aanvragen, de burens hebben inspraak in de hoogte van de ark, er moet iemand langskomen om de geluidsoverlast te meten, het hout dat ik wil gebruiken moet aan alle eisen voldoen en ik moet een extra bos laten planten vanwege de milieubelasting. De dierenbescherming zoekt nog uit of het wel verantwoord is om zoveel dieren in zo’n kleine accommodatie te huisvesten en er moet nog een mestplan worden besproken met Volksgezondheid.

Maar dat is nog niet alles: er is een klacht van het centrum voor racismebestrijding dat de keuze wie er mee mag in de ark discriminerend vindt. Het CWI eist dat ik een bepaald percentage uitkeringsgerechtigden inhuur bij de bouw. Daar komt nog bij dat de belastingdienst beslag wil leggen op mijn bezittingen omdat ik zogenaamd illegaal het land probeer te verlaten met een aantal bedreigde diersoorten.

Tenslotte word ik gek van de lobby en het aanbod van smeergeld van invloedrijke mensen die er van overtuigd zijn dat zij in ieder geval mee moeten met de ark. Vergeef me God, maar het zal dus nog minstens tien jaar duren voor de ark klaar is.”

Toen stopte de regen en ging de zon schijnen.

Noach vroeg verwonderd: "Wil dit zeggen dat U het land niet gaat vernietigen?"

"Nee," zei God, "dat doet iedereen al."

(schrijver onbekend)

Eenzaam hout

(ingebracht door Marjolein Weggen)

Een man die regelmatig naar de kerk ging, bleef ineens thuis. Na een paar weken besloot de predikant bij hem langs te gaan.

Het was een gure avond en de dominee trof de man thuis aan voor een knapperend haardvuur.

De man, bood hem een gemakkelijke stoel bij de haard aan en wachtte. De dominee ging lekker zitten, maar zei niets. Tijdens de plechtige stilte keek hij naar de vlammen die rond de brandende houtblokken speelden. Na een paar minuten nam de dominee de tang, pakte voorzichtig een stukje gloeiend hout en legde het aan de kant van de haard waar geen vuur was. Daarna ging hij weer zwijgend zitten. De gastheer keek geboeid toe. Het eenzame stukje hout brandde steeds zwakker, gloeide even op en doofde toen. Al snel was het helemaal koud.

Sinds de begroeting was er geen woord gesproken. Vlak voordat de dominee wegging, pakte hij het koude stukje hout en legde het weer midden in het vuur. Door het licht en de warmte van de blokken er omheen, begon het direct weer te gloeien. Toen de dominee de deur wilde opendoen, zei zijn gastheer: "Heel erg bedankt voor uw bezoek en met name voor de vurige preek. Zondag ben ik er weer".

***Heer, ik wil U vragen:
als U mij voorbij ziet gaan
deze dag of morgen
raakt U mij dan even aan
U hoeft niets te zeggen
want alleen dit stil gebaar
zal in mij bewerken
dat ik weer Uw kracht ervaar*** *Christa Kloots*

W at maakt gelukkig? Houd van God

(redactie. DR)

Tussen de [9 antwoorden](#) die ik vond op de vraag: Wat maakt gelukkig stond ook 'Houd van God'.

Best een ingewikkelde. Want als je er even over nadenkt, ben je vast met me eens dat je meestal houdt van personen die je beter kent dan een beetje. Over het algemeen snap je je geliefden. In ieder geval op een aantal cruciale punten, punten die er voor jou toe doen.

Wie is God dan?

Maar hoe zit dat dan met God? [Wie is hij eigenlijk?](#) Of kun je maar beter zij zeggen... of over Energie of Liefde spreken. Hoe kun je God nu kennen of duiden? Misschien is het helemaal niet belangrijk om God op die manier te kunnen doorgronden. Ikzelf heb dat eerst wel belangrijk gevonden. Ik liep tegen de volgende vraag aan: 'Hoe kun je nu van iemand houden die je niet begrijpt, die zo ingewikkeld en groots is?'

Ander soort liefde

In de loop van de tijd heb ik geleerd dat God inderdaad zo complex is en zo niet te vatten, dat mijn liefde zoals voor mijn familie en vrienden in geen enkele vorm te vergelijken is met eventuele liefde voor hem. De liefde die je voor God kunt hebben is een heel andere. Die liefde is ook geen concurrent voor de liefde voor de mensen om mij heen. Net zoals de liefde voor mijn man geen bedreiging is voor de liefde voor bijvoorbeeld mijn zussen en mijn kinderen.

Hoe dan?

Maar ja... dan dringt zich al snel wéér een vraag op: Hóe kun je dan van God houden? Je kunt God zelf niet vatten en de liefde die je voor hem zou kunnen voelen kun je ook niet goed benoemen, dus laat staan uitvoeren... Op dat laatste heb ik toch een soort van

antwoord gevonden. En wel in [de bijbel](#). In bijbelboek Matteüs staat dat je elke keer dat je iets goeds doet voor een medemens, dat je dat doet voor God.

Oftewel, het is dat je via mensen God kunt liefhebben. En mensen... ja, die snap ik vaak wel!

Gelukkig voelen

Door mensen lief te hebben, houd ik van God. Ik merk ook dat het mij goed doet om dit te proberen. En daarin denk ik te merken dat God bij mij is in mijn pogingen. Ik voel dat ik er niet alleen voor sta. En daardoor kan ik mijn zorgen voor een moment loslaten en me ontspannen.

En dat draagt dan weer bij aan je gelukkig voelen.

T

rouwen is dag aan dag-Het verhaal over Het Kostbaarste

(ingebracht door Marjolein Weggen)

De man en de vrouw gingen naar de rebbe en vroegen of hij hen wilde scheiden. De rebbe zei: "Jullie huwelijk is gevierd met een groot feest, de scheiding zal op dezelfde wijze gevierd worden (nu in jullie huis)". En zo gebeurde het...

Toen het festijn ten einde liep, bepaalde de rebbe: "Laat de vrouw gaan naar het huis van haar ouders, maar ze mag het kostbaarste uit deze woning kiezen om mee te nemen..."

Er was veel gegeten en gedronken. Ook de man dronk veel. Want er was een groot verdriet op de bodem van zijn ziel. Hij viel om middernacht in een diepe slaap.

Toen hij de volgende dag wakker werd, merkte hij tot zijn verbazing dat hij zich bevond in het huis van zijn schoonouders! Zijn vrouw had "Het Kostbaarste" uitgekozen en meegenomen, zoals de rebbe bepaald had!

En weer riepen zij de familie en vrienden en burens bijeen en weer werd er bruiloft gevierd!

Met enkele regels uit een gebed van Bettine Siertsema wil ik deze poëtische bijdrage over geliefden besluiten:

**God van Liefde en Trouw,
Bescherm alle geliefden
Geef hen geduld, tact en toewijding...**

**Dat zij blijven open staan voor elkaar
En elkaar de ruimte geven
Dat zij bijdragen tot elkaars geluk
en dat van anderen om hen heen.**

Christa Kloots.

Als hemel en aarde elkaar raken, sluit je er dan niet voor af' *(red. BB)*

Waarom bent u hier? Wat hoopt u dat er gebeurt? Vragen die Ben Frie SJ altijd stelt in de kerstnachtdienst. Dit keer gebeurde iets wat niemand in de hand had.

Vele malen ben ik voorganger geweest in de kerstnacht. Zeker in het begin van mijn priesterschap besteedde ik veel aandacht aan de voordracht, de preek maar ook de hele compositie van de dienst, of de viering. Er waren dan altijd veel mensen in de kerk,

allemaal met hoge verwachtingen, en ik zou daar goed op moeten inspelen. Het was creatief werk, zij het ook inspannend. Eén keer begaf mijn stem het bijna, en toen was het bij het gezongen evangelie niet eenvoudig om vol te houden. Na afloop kreeg ik troost van een kerkganger: ‘Die heeft het moeilijk, dacht ik, toen ik u zo bezig zag’.

Hopen op verandering

Je denkt toch: nu hangt het van mij af. Dat is ook waar, voor een groot deel. Maar wat mensen in zo’n nacht werkelijk ervaren, ik denk dat dat nauwelijks van mij afhangt. Inmiddels ben ik voorganger geworden in een kerk die ik nooit zelf gekozen zou hebben, maar omdat mijn ordegemeenschap daarom vroeg heb ik het op mij genomen om ook in een liturgie waar ik nauwelijks invloed op had voorganger te zijn.

We hopen allemaal dat we iets ervaren wat ons verandert, wat ons hart raakt, wat ons iets geeft voor het leven

Goed, ik heb net als in eerdere kerstnachtvieringen gevraagd aan de aanwezigen: ‘Waarom bent u hier? Wat verwacht u, wat hoopt u dat er gebeurt’ – ik vraag het hardop, om dan te kunnen zeggen: we hopen allemaal dat we iets ervaren wat ons verandert, wat ons hart raakt, wat ons iets geeft voor het leven.

Het stond niet in de boekjes

Het was de combinatie van een indrukwekkend kerkgebouw, de subtiele verlichting, de kerstversiering, het koor, de aanwezigen, wij aan het altaar waardoor er iets kon gebeuren wat niemand in de hand heeft. Er vielen stiltes, viel mij geleidelijk op, ook omdat ze me raakten. Het waren geen stiltes op verzoek of volgens planning, het stond niet in de boekjes. Er waren er meer, stiltes die ingetogen maakten, indrukwekkend werden en het was misschien wel een ervaring van alle aanwezigen: God is hier.

‘We proberen vannacht te begrijpen dat onze God menselijke gestalte aanneemt’, heb ik gezegd. ‘Als vannacht in de menswording hemel en aarde elkaar raken, sluit je er dan niet voor af.’ Wat er zou gebeuren – ik had het niet in de hand, niemand van

ons had dat. Maar ik ben ervan overtuigd dat wij allen daar gevoeld hebben dat God er was, dat Hij zich toonde in onze ontroering. Die onvergankelijke woorden van Jacob als hij uit de droom ontwaakt: 'God was hier'. En hij zei: 'Dit is het huis van God, ontzagwekkend is deze plaats.' We hebben het evenzo mogen ervaren.

Mystiek moment

Heeft dit nut? Kunt u er iets mee? En meteen bestraf ik mijzelf: waarom die nuttigheidsvraag? Een mystiek moment verheft ons boven onze menselijke maat. Het is precies dat verzoek van Ignatius aan het einde van zijn Geestelijke Oefeningen dat het voor mij zinloos maakt verder te praten, uit te leggen of te betwijfelen: "Geef mij de genade u te mogen liefhebben. Dat is mij genoeg". Want dat was precies wat we kregen.

Over de auteur

***Ben Frie SJ** is jezuïet en priester, werkzaam op het vlak van geloof en levensbeschouwing. Hij is rector van de [RK Krijtbergkerk](#) en lid van de redactie van *Ignis**

MUZIEKAGENDA

Momentos de Musica / Peter Neeteson wenst een goed en muzikaal 2018, te beginnen op 3 & 4 februari om 14 uur in zijn huis "Villa El Nido" in Javea.

Gerenommeerde musici brengen op vleugel (Carlos Apellaniz), viool (Aitzol Iturriagagoitia) en cello (Adrian van Dongen) Pianotrios van Brahms (in B major) en van Ravel (in A minor), daarnaast pianosolo Nocturnes en Valses van Chopin.

Zoals gebruikelijk met open bar, meet & greet met uitgeserveerd tapas menu. **Kaarten** € 37 via www.momentosdemusica.es of bel Peter Neeteson [634 979 620](tel:634979620) of stuur email peter@momentosdemusica.es

Mededelingen:

Onze sociale projecten zijn:

- SURG for all
- Ooghulp Wereldwijd
- Lilianefonds
- Oikocredit

Collectes voor de diaconie gaan naar de Voedselbank in Denia (naar mensen die door de crisis onze hulp hard nodig hebben).

• Predikant

Gedurende de maanden januari, februari en maart is ds. Henk Blankenspoor onze predikant.

De predikant in het 2de kwartaal van 2018 is ds. Ronald Ootjers uit Zaandam.

Indien u prijs stelt op huisbezoek, verzoeken wij u dit telefonisch of in de kerk zelf te melden bij de predikant.

• De **Kerkband** komt meestal medio van de maand beschikbaar. Wilt u een bericht ontvangen zodra de Kerkband beschikbaar is op de website (en uw emailadres is bij ons nog niet bekend), stuurt u dan een email aan de secretaris van de kerkenraad (zie onder). Kopij voor de redactie van de kerkband kunt u sturen aan hetzelfde adres.

De volgende Kerkband komt (D.v.) 11 februari uit.

• **Mutaties:** Als er veranderingen optreden in uw persoonlijke gegevens in Spanje, Nederland of België, wilt u die dan doorgeven aan de secretaris (zie onder).

• De **kerkenraads**vergadering wordt meestal gehouden medio van elke maand. Als u iets wilt inbrengen, dan ontvangen we graag de stukken twee weken van tevoren.

Email secretaris: ned.int.gem.denia@gmail.com

Nederlandse interkerkelijke gemeente te Denia

Reg.no. 016034 C.I.F.: R-0300445D

- Kerkgebouw:** Iglesia evangélica - El Arca de Noé,
Calle Sanchis Guarner 9, 03700, Denia
- Kerkdiensten:** Elke zondag om 11 uur (aansluitend koffie /
thee drinken)
- Pastorie:** Tevens correspondentieadres.
Carrer Aristeu 23, Marquesa 1, 03700, Denia.
- Predikant:** Bezoek graag telefonisch aankondigen
tel. 96 578 5045 of 655 520 864 (mobiel)

Kerkenraad:

Voorzitter:	Cor Pors, Javea,	Telefoon:
96 646 0841
Vice-voorz.	Henk de Jong, Javea	60 938 7739
Secretaris/red.	Derk Rozema, Javea	68 671 7454
Penningm.	Piet vd Brugge, Benissa	96 574 8970
Lid.	Ypie Draaisma, Benissa	96 574 7431
Lid	Marjolein Weggen, Benimarco	96 574 7212
Huismeester	Chris de Jong, Teulada	67 772 9509 of
64 757 6294
red. Kerkband	Bert Boxtart, Javea	67 636 0501
- De emailadressen van de kerkenraad vindt u op de website.

- Organisten:** Edo Luynenburg 96 575 6547
Cor Pors 96 646 0841
Peter Neeteson 63 497 9620 of
0031-622413706

- Hulp in nood:** Martine Gerth 96 579 5152
Ati de Jong 63 023 8424

- Website:** www.kerkdenia.nl
Email: ned.int.gem.denia@gmail.com

Vrijwillige bijdragen:

- Spanje: Bankrelatie: BBVA. te Javea.
IBAN: ES23 0182 0142 0002 0150 5998
BIC: BBVAESMM
t.n.v. Iglesia evangélica en Denia
- Nederland: Bankrelatie: ING te Geldrop
IBAN: NL50 INGB 0004 2235 67
BIC: DLBKNL2A
t.n.v. Kerkvoogdijstichting Denia